

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Te pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 253.

V Ljubljani, v soboto 5. novembra 1892.

Letnik XX.

Prva stvar.

Protestantski zgodovinarji so na vse mogoče načine skušali ogrditi cerkev; delali so to popolnoma iz strankarskih namenov; njihove trditve pa so porabili pozneje vsi, kateri so si postavili nalogo, rešiti ljudstvo sužnosti vesti. Ker so se pridružili tem blagohotnikom tudi najboljši agentje za vsako stvar, tedaj tudi za javno mnenje, agentje že po krvi, — namreč židje, se je kmalu po salonih in beznicah, na katedru in v delavnicah, po javnih shodih in v zasebnem družinskem življenju, postavilo nekaj strahov, katerih bivanja nobeden ni dokazoval, proti katerim se je pa vsak rokodelski učence čutil poklicanega — za boj. Nobeden se ni menil za to, je-li v resnici so ti strahovi, marveč to se je sprejelo že kot „aksijom“, in s polenom jo je dobil tisti, ki je hotel tudi v tem vprašanju ustreči zahtevam svojega razuma.

„Srednjeveška tema“, „hierarhija“, „cerkveno tiranstvo“, „sužnost klerikalna“, „kratenje človeških pravic“, „jezuitje“, „inkvizicija“, „papeževa posvetna oblast“ itd., — tako so se imenovali in se še imenujejo te strahovite pošasti, katere velja za vedno iztrebiti iz človeške družbe. Mnogo jih je bilo pri tem najboljšega namena, koristiti človeštvu, a nevede so služili le najzlobnejšim nakanam — lože in židov.

Ni čuda, da je tudi v nas po tujem vzgledu navstal boj proti naznačenim strahovom. Tudi orožje smo si izposodili drugod: Bombe „napredka“, „svobode“, „prosvetljenosti“ itd. so letale dolgo časa po zraku javnosti, in marsikateremu so ubile njegov domači razum. Ni čuda, pravim! Vzgojeni smo v nemških gimnazijah po nemških knjigah in mnogo tudi po nemških profesorjih, prav tako gorečih sovraštva do cerkve, kakor do naroda in jezika slovenskega. Mnogo strupa je ostalo v srcih in v glavah. Saj vé vsak, kako so nekateri slikali srednji vek, kako so hvalisali zaradi

sovraštva do papeža celó Husa, kako so povzdigovali Lutra in reformacijo, kako so revoluciji péli hvalospesve. — Zraven pa je bilo šolskega verskega pouka le malo, nedostavno, zasebnega — nič!

Z velikim veseljem so se prebirali in se še prebirajo kaki debeli romani „Die Päpstin Johanna“, „Der schwarze Papst“, „Die Mysterien des Beichtstuhles“, „Barbara Ubryk“, „Die Schandthaten der Inquisition“ in temu podobnih. Zato pa, da bi se poučil o verskih resnicah, da bi vzel kedaj v roke kako apologijo, da bi študiral kako preporno zgodovinsko vprašanje, ali vsaj bral protidokazovanje katoliških učenjakov — zato se nobeden ni zmenil. Da, najžalostnejši resnica naših dni je, da se katoličanje, ki se imenujejo in hočejo biti in veljati kot katoličanje, uče spoznavati svojo cerkev in njeno zgodovino pri najhujših nasprotnikih in da jim čisto k temu pouku že zadostujejo blatni feljtoni židovsko-liberalnih časnikov. Kako se moremo potemtakem razumeti? — Dva znamenita posvetna slovenska književnika, ki sta veljala kot korifeji v napredni stranki, sta proti koncu svojega življenja večkrat poudarjala, da katoliške cerkve in vere nista poznala. Jeden izmed njiju, čegar kritičnega duha priznava celi slovenski svet se je izrazil nekoč: „katekizma nam manjka!“

Ne maramo danes obširneje razpravljati o tem; le to misel smo hoteli izraziti, da je pred vsem v naši dobi treba temeljitega verskega znanja pri duhovnikih, pa tudi pri posvetnikih. Ne tajimo, da je mej hudimi načelnimi nasprotniki mnogo jih dobre volje, a poznanja cerkve in vere jim manjka. Predno se složimo, moramo se umeti. Komur je tedaj res na tem, tölle, lege.

Saj nam je dr. Lampe precej vprašanj že temeljito pojasnil v svojih „Apologetičnih in obrambnih govorih“, ki jih pa naše razumništvo ne pozna. In uprav v tistem jeziku, v katerem smo srkali strup va se, dobimo lahko tudi tečne in zdrave hrane. V zgodovini — Janssen, v apologiji vzlasti — P. Weiss

strogo znanstveno in h krati v ljubeznivem slogu učita in branita. — Kdo ju pozna pri nas? — V češčini, poljščini in drugih slovanskih dijalektih je tudi mnogo spisov o apologetičnih vprašanjih, prav tako v francoščini in italijanščini.

Predno se ne spozna potreba jasnega verskega znanja, predno se v naši družbi ne saneti želja, umeti duha svete cerkve v njeni zgodovini, v njenem vplivu na vse javno življenje, v njenem divnem bogočastju itd., je vse zastoj: ne bomo se umeli. Liga + 2.

Državni zbor.

Danes se je na Dunaju sošel državni zbor, kateremu je finančni minister predložil državni proračun za l. 1893. Iz doposlanega nam poročila razvidimo, da se bodo državni troški v prihodnjem letu zopet pomnožili, in sicer po proračunu za 22.376.181 gld., ter bodo znašali 608.684.794 gld. Pokritje pa je proračunjeno na 609.572.085 gld., torej prebitok na 887.291 gld.

Številke govoré, in sicer glasno in resno, da še nismo dospeli do zadnje meje državnih zahtev in da se odpirajo vedno nova žrela v podobi potrebščin, katera je treba polniti iz „državnih ozirov“. Če torej opazujemo na jedni strani vedno rastoče potrebščine, na drugi pa čujemo vedno pogosteje tožbe o že neznošnih bremenih, vsiljuje se nam vedno silneje vprašanje: Kje je meja, kodi iščimo novih virov državnih dohodkov, da zadostimo vsem potrebam, ne da bi nižjim vrstam davkoplačevalcev pomnožili bremena, temveč le zmanjšali in primerneje razdelili? To pereče vprašanje bodi vedno pred očmi onim krogom, v katerih rokah sta blagor in gorje prebivalstva.

In če obrnemo pogled na notranji naš politični položaj s stališča krščanstva, avtonomije in narodne enakopravnosti, na žalost svojo opažamo, da lezemo z dežja pod kap. Ze dve leti sém raste polagoma vpliv nemško-liberalne levice in v isti meri

LISTEK

Nedeljsko pismo.

Gospod vrednik!

Nevoljen sem na Vas. Cemu tolika opreznost in tako prikrivanje! Zakaj ne poveste, kar na vsa usta, kar veste in kar želi vedeti narod.

Vprašal sem Vas: koliko udeležencev je bilo na katoliškem shodu? Odgovor Vaš: ne vem natančno, okrog 2000 jih je utegnilo biti.

Pričakoval sem v „Slovencu“ natančnega števila „Svetčevih banketovalecev“; zopet nič gotovega. Enkrat ste pisali: okrog 200, potem nad 180, in zopet 170; katero je torej pravo število?

In Vi mi pšete: ne vem, ker naših ljudij niso pustili na banket, sami pa se niso sohteli, zato ostane le cenitev dovoljena. Ako je dal vsak 1 gld. za družbo sv. Cirila in Metoda, morali so biti 203. Tako Vi. A to meni ni všeč. Ako imate svojega poročevalca v „uniformi“, ni mogoče, da ne bi dobil vstopa na tako slovesen banket, le preveč boježi in oprezni ne bodete!

Poročilo o katoliškem shodu ste prinesli še precej popolno, poročila o Svetčevem banketu ča-

kamo še zdaj zastoj. Ne zamerite, če Vam povem, da nekateri hočejo vedeti, da so Vam govori na banketu podrli sree in niste si jih upali pokazati svetu, a ta zvižča Vam ni kaj koristila, drugi slovenski listi so pa govore le prinesli, in tako so prišli tudi meni v roke, in zdaj Vam hočem podajati jih v odlomkih, da vsaj posredno izveste, kaj se godi na Slovenskem.

Nekateri govori so res lepi in čudimo se, da jih nista znali porabiti v svojo korist; drugi so bolj temni in globoki, a nič straha ne; zdaj, ko imate modroslovsko stolico v Ljubljani, morete najtežje probleme igrati reševati.

Torej za danes nekaj malega. „S. etčev“ se je imenoval banket, zato je pravično, da se ž njim najprej bolj natančno seznanimo. Vi gospoda osebno poznate in, kolikor izprevidim iz Vaših listov, ga tudi spoštujete, zato Vam neče iti v glavo, da bi mogel g. Svetec zaiti na kriva pota. A s tem ne vspevate. Kjer govori logika dejanj, tam mora vsako čuvstvo oduchati. Evo Vam za danes eno poglavje iz njegovega govora:

„Jaz dvomim, da bi naši škofje brenpeneli po časti, biti tudi naši politični vodniki, dobro vedoč, da je čuvati vero njih poklic, ne pa politično voditeljstvo. Saj jih sam sveti oče, naš sedanji papež,

odvrča od tega z besedami: „Kdor meša vero v politiko, zlorabi vero.“ In zlasti pri naših slovenskih razmerah zdi se mi ta misel, da bi škofje vodili našo politiko, naravnost — nesmisel. In vprašam, ako bi že pri nas ta misel našla odločen upor od vseh zavednih Slovencev...“

Ali razumite to? Nekam skrivnostno je v istini, čutiti pa vsaj morate, kam gospod meri. On pravi, da se vera in narodnost ne smeta mešati. Škof in duhovniki naj čuvajo samo vero, gospod Svetec in njegovi samo narodnost, pa s tem pristavkom, da da se vera, cerkev in duhovniki klanjajo narodnosti, t. j. gosp. Svetcu in tovarišem. Zdaj razumite?

Pred letom nekako je pisal „Slov. Narod“, kateri sam ima včasih jako lepe ideje, samo da jih rad pozabi, tako-le:

„Mi privoščimo svobodo tudi duhovniku. On je tudi državljan. Kot državljan ima javne dolžnosti, gredó mu torej tudi javne politične pravice, katere naj izvršuje po svojem najboljšem prepričanju... To mora duhovniku priznati vsak pravični človek.“

Ta trditev mora biti že precej jasna, da jo priznava sam „Slov. Narod“ nasproti duhovnikom. Škofje pa so več kot navadni duhovniki. Imajo

se obrača državni voz s prejšnjega tira na levo stran, in danes že moramo reči, da je nemška levica gospodar položaja. Ne gledé na prejšnja znamenja rastočega nemško-liberalnega vpliva že zadnje imenovanje novih članov gospodske zbornice priča o novem kurzu. Levičarji so popolnem zadovoljni s tem imenovanjem in njihova glasila celó ne morejo prikriti veselja, da zopet vzhaja soluce nemško-liberalne stranke.

Grof Taaffe ima sicer za svoje namene še vedno večino v gospodski zbornici, tudi smo prepričani, da vlada ne namerja odbiti od sebe stranke, zastopane v Hohenwartovem klubu, toda politični položaj je tak, da se vlada hoté ali nehoté mora ozirati na nemško-liberalno večino. Ne bodemo ponavljali, kdo je zakrivil ta za nas neugodni položaj in ali je vlada sama v tem oziru največ kriva, temveč računamo s stvarmi, kakor so, ter vprašamo: Kaj naj storé naši poslanci?

Na to vprašanje je danes težko definitivno odgovoriti in morda bi bili gg. poslanci sami v zadregi z določenim odgovorom. Gotovo je tolko, da je sedanji položaj neznosen in se mora prej ali slej odločiti na levo ali desno. V Hohenwartovem klubu se vedno pogosteje ponavljajo opozicijski glasovi, Poljaki stojé na preži, Mladečki v opoziciji za vsako ceno. Kaj bodo naši poslanci v sedanjih razmerah storili, tega ne vémo, a o tem smo prepričani, da boljše zveze od sedanje ne morejo najti. Ali naj sami za-se snujejo poseben klub? To bi bila v teh odnošajih pač največja napaka, kajti odrekli bi se vsakemu najmanjšemu parlamentarnemu vspehu. Ker pa se vlada vendar vedno jasneje obrača proti levici, utegne kmalu priti trenotek, ko bode ves konservativni klub stal na razpotju ter moral zaklicati vladi: „Do semkaj, a ne dalje!“

Liga + 57.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. novembra.

Notranje dežele.

Gospodska zbornica. Vladni listi bi radi izbrisali slab vtis, kateraga je imenovanje novih članov gosp. zbornice napravilo v vseh konserv. krogih. Zato pa trdijo, da je vedno v zbornici še toliko konservativcev, kakor liberalcev in pristašev srednje stranke vkupe. Také trditve so seveda slepilo. Točno se razmerje strank v gospodski zbornici ne dá določiti, ker se mnogo članov zborovanja nič ne udeležuje in se o njih torej ne vé, h kateri stranki da prvs za prav pripadajo. V politiki tudi taki člani v poštev ne pridejo. Neovrgljiv faktum je pa, da je zadnji čas odločevala srednja stranka. Ko bi konservativci imeli večino, bi to ne bilo moglo biti. Sedaj bode pa vpliv konservativne stranke gotovo še manjši. Vse pisarjenje vladnih glasil stvari nič ne spremeni. To mi tudi vémo, da tako močna levica v gospodski zbornici še ne bode, da bi mogla vladi delati ovire, tako močna je pa že sedaj, da vlada lahko v tej zbornici dobi večino še za tako liberalno predlogo, ker srednja stranka povsod glasuje z vlado.

Madjari in Čehi. Po Češkem se že dlje časa agituje proti ogerski moki in žitu. To je pa dalo povod odboru za domačo obrt ogerskega deželnega obrtnega društva, da je sklenil začeti veliko agitacijo proti češkim tovarniškim izdelkom na Oger-

skem. Gospodje so sklenili celó obrniti se do trgovskega ministra, da bi jih podpiral v tem patriotskem delu. Mi mislimo, da se češkim tovarnarjem tega sklepa ni bati. Ogrji so že dotedaj vse storili, da povzdignejo domačo obrt in trgovino in zaprejo tujim izdelkom pot v deželo. Da je v njih moči, bi že sedaj noben tuj izdelek ne našel trgovišča na Ogorskem. Večkrat so se celó kaj zvitih in ne baš lepih sredstev posluževali v svoje namene. Madjarom pa manjka sedaj še duševnih in gmotnih močij, da bi se v vsem mogli postaviti na svoje noge. Z napredkom ogerske industrije se bodo seveda vedno bolj zapirala češkim izdelkom ogerska trgovišča, ali to se zgodi, naj Čehi že kupujejo ogersko moko in špeh, ali pa ne. Prisahešnjivosti od Madjsrov teko ni pričakovati nikomur.

Ogersko. Na Ogorskem baje ne pride do ministrske krize. Krona ne mara z ministrskimi premembami še bolj poostri položaja in zatorej skuša obdržati sedanje ministre. Ostané ne samo ministrski predsednik Szapary, temveč tudi učni minister Csaki in pravosodni minister Czilagyi. Prvi je res s svojo obljubo, da se vpeljejo civilne matrike, malo predalet šel, poslednji je pa bil jednako napako naredil, ko je obljubil uvedenje civilnega zakona. Da pa bodeta sedaj mogla ostati, ne mislijo teh stvarij kar odložiti z dnevnega reda, temveč se bodeta le odložili za tako dolgo, da se dovrši reforma uprave. Do tega časa bode pa še steklo precej vode. V vprašanju gledé naznanjanja inoverških krstov se pa nadeja vlada, najti pot, ki bode ugajala katolikom in protestantom. Opozicija pa ni več tako nasprotna vladi, ker je spoznala, da za-njo čas še ni prišel. Po tem takim pojde na Ogorskem nekaj časa dalje vse po starem tiru.

Vnanje države.

Nemčija. Katoliki so minolo nedeljo imeli jako mnogobrojno obiskan shod v Aachenu. Sodnijski nadsvetnik Spahn je govoril o davčni reformi in naglašal, da morajo biti poslanci jako previdni v tej zadevi, ker se je bati prevelicih davčnih bremen. Za vojsko bode pa katoliki dovolili, kolikor je treba za varstvo države, več pa ne. Dr. Schädler je govoril o redovnem in šolskem vprašanju. Pojasnil je, kako sta ti dve vprašanji v tesni zvezi. Če se ne dovoli redom svobodno delovanje v Nemčiji, tudi katoliki ne morejo dobiti dobrih šol. Zatorej se bodo katoliki vedno poganjali za to, da se vsem redom dovoli popolna svoboda v Nemčiji, tudi jezujitom, in osnujejo katoliške šole. Dr. Lieber je pa naglašal, da ima katoličanstvo v Nemčiji tri nevarne sovražnike, liberalizem, tisti protestantizem, ki katoličanstvo zmatra za večjo nevarnost, kakor socializem, in pa socializem, ki podkopuje vero in človeško družbo. Proti tem trem sovražnikom morajo se boriti katoliki.

Francija. Strajk v Carmaux-u je končan. Delavci že delajo v jamah, vlada je pa tudi držala besedo in pomilostili so obsojene štrajkovce. Ko so se obsojenci iz Albija, kjer so bili zaprti, povrnili v Carmaux, jih je pričakovalo jako mnogo ljudij. Majhna dekle v ružičih oblačilih so jim podale šopke. Gnjeca je bila tako velika, da se je bilo bati, da bodo otroke in ženske zmečkali. — Socialist Dumay misli predlagati v zbornici, da se zemljski ostanki člana komune, Deleseluza, prenese v Pantheon. Za ta predlog seveda ne bode drug glasoval, kakor socialisti. Vladi s tem predlogom ne bode napravil nobenih neprijetnostij. Pač neprijetnejši za vlado bode pa predlog boulangista Paulina Mery-ja, da se spremeni ustava. Vprašanje o reviziji ustave je že v Franciji pokopalo nekaj ministrstev. Za revizijo ustave se v zbornici vselej utegne dobiti večina, ali o podrobnosti revizije se

pa mej raznimi strankami ne dá doseči nobeno sporazumljenje.

Belgija. Odsek za revizijo ustave se je izrekel, da vsakdo mora imeti nekoliko stalno stanovanje, kdor hoče imeti volilno pravico. S tem sklepom se je odrekla volilna pravica večini tovarniških delavcev in priznala jako številnim prebivalcem na deželi. Delavci seveda s tako revizijo ustave ne bodo posebno zadovoljni. Socialistični agitatorji jih že hujkajo, da naj poskusijo s silo si priboriti volilno pravico. Da bi prišlo do velike vstaje, mi ne verujemo. Če obvele v zbornici odsekov sklep, bodo v Belgiji v parlamentu konservativci dobili še močnejšo večino.

Španjlsko. Na Španjskem so neredi že v navadi in se zanje tam tudi dosti ne zmenijo. Tako so sedaj bili izgredi v Granadi, katerim je pa jahajoča žandarmerija kmalu naredila konec. Seveda so tudi več oseb zaprli. Prefekta je vlada odstavila. Prefekt v Madridu se je pa sam odpovedal.

Afrika. Francozi so dobili iz Afrike poročila, ki pa neso baš najugodnejša. Polkovnik Dodds še nikakor ni krotil Dahomejcev. Poroča o nekih zmagah in pridobitvah in da je celo dahomejski kralj že bil pripravljen pogajati se o miru. Ko so pa Francozi povedali svoje pogoje, so pa Dahomejci zopet začeli boj. Francozi prodirajo še dalje v deželo, ali le počasi, ker se jim ne ustavlja le sovražnik, temveč bojevanje ovirajo tudi slabe komunikacije. Vojaki se kmalu utrudijo in torej morajo večkrat po več dnuj počivati. Da je tudi preskrbljenje vojske težavno, je samo po sebi razumljivo. V poslednjih bojih so Francozi zgubili le 10 mrtvih in 73 ranjencev. Da se poroča o veliko večjih zgubah sovražnikovih, se nam ne zdi čudno. V vseh bojih, ki jih imajo Francozi v drugih delih sveta, se poroča vaelej o neznatnih izgubah Evropeev in neprimerno večjih zgubah domačinov, naj je že konečni izid bojov tak ali tak. Sploh so vsa taka poročila malo lepše pobarvana.

Izvirni dopisi.

iz Lač, 31. oktobra. (Adversus hostem aeterna auctoritas esto!) Udanostne izjave, ki od vrlih slovenskih občin v mnogem številu dohajajo našemu prevzvišenemu knezoškofu, vrasle so naši liberalni stranki čez glavo in so ji hud trn v peti. Najraje bi videla, da bi jih ne bilo. Zato že ne vé, kaj bi rekla, ko vidi, da še nečejo ponehati. Slovenske občine naj ostanejo pri svojem poslu in naj se ne vtikajo v reči, ki jim niso znane, tako nekako modruje liberalna gospoda pri zavednih slovenskih katoličanih, da bi zakrila svojo nevoljo.

Toda — ne ide! Menite li, gospoda liberalna, da se je prvi slovenski katoliški shod le zato sešel, da bi vam le za nekaj trenotkov sapo zapri, potem pa, da bi vam zopet dal prosto dihati in se ponášati mej Slovenci s svojo liberalno modrostjo?! Ne mislite, da smo zavedni slovenski katoličani zadovoljni le z momentannim vspehom in sijajem, — ne, mi hočemo od prvega slovenskega katol. shoda sadu, obilega sadu. Zato smo se zbrali, zato posvetovali, zato sklepali. Mi se hočemo na podlagi katoliškega načela najširše organizovati in liberalizem mej slovenskim narodom uničiti. Pod staro slovensko zastavo zborovali smo na prvem katoliškem shodu mi, — demonstrativno zborovali ste na Svetčevem banketu vi in zopet pokazali svoje liberalno lice, ki pred nami ne velja za katoliško, če tudi ste je odčili s frazami, da ste vam bili dragi dve svetnji: vera in narodnost, če tudi ste je odčili z imenom slovenskega duhovnika in celó s čestitko do vzornega jugoslovanskega vladike!

Zavedni katoličani se klanjajo Kristusu, to je, večno resničnim in zato večno mladim načelom katoliškim, a liberalci teh načel nečejo priznati, ker sicer bi bili prišli na prvi katoliški shod, na katerem se je naš mili slovenski narod — liberalcev do sedaj še ne istovetimo z našim narodom — na katerem se je Slovenija, stoječa na strani svojih škofov, klanjala Kristusu!

Zategadelj nam oprostite, da vas imamo še vedno za liberalce, če tudi ste se prekrstili v „narodno-napredne“. Narodni smo i mi in bolj kot vi; napredni smo i mi, a ločimo se v načelih: na podlagi liberalni napredujete vi, — na katoliški mi! Baš zato je nesmisel, če si prisvajate ime, ki za vas ni značilno in ima k večjemu namen, ljudstvu metati pesek v oči. Narodu treba torej naznaniti naravnost vaše pravo ime in mu povedati, da ste med nami le dve stranki: liberalna in katoliška, kajti slovenski ste obe, če se oziramo na njih narodnost. Če pa se oziramo na svojstva, ki določijo jedro slo-

večje dolžnosti, torej pripadajo jim tudi večje politične pravice, katere naj izvršujejo, ako hočejo.

To mora torej priznati vsak pravičen človek. Mi jim priznamo. Gospod Luka Svetec pa, dasi povsod oznanjuje ljubezen, neče priznati. Torej gospod Luka Svetec ni pravičen človek po „Narodovem“ nauku.

Gospod Luka Svetec pravi: „Sam sv. oče papež odvrta škofe od politike z besedami: „Kdor meša vero v politiko, zlorabi vero.““ Gospod Luka Svetec rabi te besede, ker polemizuje proti škofom.

Vidite, g. vrednik, to je logika. Ako imate časa in dobre volje, vam še kaj zanimivega izpeljem iz onega govora. „Slovenec“ prinaša razne okrožnice papežev, te pa ni prinesel, kjer svati oče grajajo škofe zato, ker se mešajo v politiko. Zopet ni lepo od vas, da se morate dati poučevati po logikih v tako eminentno cerkvenih vprašanjih. Pa kar je, je — zdaj le poslušajte nauk g. Svetca. Misli so sicer zavite, pa jih bomo poravnali po logični nasledbi.

Zboroval je prvi slovenski katol. shod v Ljubljani. Škofje v soglasju z ljudstvom so postavili čisto jasen in kratek program javnega delovanja slovenskega ljudstva.

G. Svetca in tovarišev ni bilo na ta prvi slo-

venski katol. shod. G. Svetec in tovariši so napravili drugi shod v Ljubljani zoper „skrajno stališče“ prvemu slov. katol. shodu — tako se bere na va-bilu. Ako dovolite, g. vrednik, vpletem zopet svarilo za Vas, ker ne poročate vestno. Koliko časa niste povedali, zakaj so v „Narodu“, „Soči“, „Edinosti“ itd. zoper katoliški shod. Pisali ste mi, „da se jim vidi premalo naroden“. Kolika zmeta od Vaše strani, zdaj vidite, kaj je bilo: „Ekstremno stališče“ in nič drugega, ali k večjemu še malo zavisti zraven.

„Ekstremnost stališča“ obstoja tedaj po gosp. Svetcu v tem, da mešajo škofje „vero v politiko“. To pa je napačno, ker so sveti oče papež to prepovedali in ker že pamet zdrava pravi, da se svete reči ne smejo mešati med posvetne. Po Svetčevem nauku torej mora biti politika brez vere, k večjemu se sme „klanjati“. In glejte čudo! To je res pravi pristni liberalizem, kakor ga je cerkev obsodila. Ta liberalizem hoče spraviti vero iz šole (šolske postave), iz zakona (civilne poroke), iz države (indiferentne in paritetične države), to se vse lepo vjema. Tukaj smete verjeti g. Svetcu, ako tako misli, kakor govori, je on pravi liberalce, pa čisto nič podo-ben Gladstone-u.

Na svidenjel Liga + 6.

(Dalje v prilogi.)

venskega naroda — in to je pred vsem globoko versko prepričanje, ki ima svoj vzrok tudi v umstvenih razlogih — priznati moramo, da liberalna stranka je mnogo manj slovenska, nego stranka katoliška, ker prva se je odtujila narodu, izpodkopujoč njega najdražjo svetinjo, vero katoliško, za katero se je boril proti krutemu sovragu vsega krščanstva in krvavel na bojnem polju, ki je svojo kri in življenje dajal za „krst častni in svobodu zlatu“. Kajti da liberalna stranka v istini izpodkopava milemu našemu narodu sveto vero in nečuvno žali njega verska čutila, to je dokazala že več kot dovolj. Saj je „Slov. Narod“, ki hoče biti glasilo slovenskega razumnštva, očitno pisal, da njegova vera je „vera prostega prepričanja in vera ljubezni“ (ipsissima verba!), dočim so pravi katoličani doslej imeli vero ne prostega prepričanja ali po domače liberalno, ampak ono, ki jo je učil naš božji Izveličar in jo zdaj oznanjajo njegovi namestniki, ki je prej nego vera ljubezni vera katoliške resnice! Baš tako so bili pravi katoliški verniki doslej še vedno tesno združeni s svojim škofom, njega so se oklepali, njegov glas poslušali kot glas božji, a liberalci slovenski se ločujejo od njega prav po liberalno in ga hočejo s svojo liberalno modrostjo učiti, kaj spada med verske, kaj pa med svetne zadeve in biti sodniki nad lastnim škofom!

Pravi katoličani in katoliški listi so se vedno bojevali z orožjem resnice, a liberalci slovenski se bore z nečastnim orožjem nerresnice in klevetanja, in nečastne dresure, s katero hočejo svojim čitatelem zadržati vsako samosvoje razumno mišljenje, ravnaše po besedah prostozidarja Goethe-ja:

Am besten ist's auch hier, wenn ihr nur einen hört
Und auf des Meisters (?) Worte schwört.
Im ganzen haltet euch an Worte!
Dann geht ihr durch die sich're Pforte
Zum Tempel der Gewissheit (?) ein.

Takim nssprotnikom torej, kakršni so slovenski liberalci, moremo zaklicati z rimskim zakonom: „Adversus hostem aeterna auctoritas esto“, ali po naše: „Zoper kriva načela boj brez pardona!“ Vemo, da vas udanostne izjave skelé, ker vidite, da se naš pošten slovenski narod zaveda svojega katoliškega ponosa in poštenja, če tudi poučen od svojih voditeljev. Skelé vas tem bolj, ker iščete le svojega prvaštva in svoje časti in sijaja tudi z manj vrednimi sredstvi; ker ste, da govorim z lepimi hrvatskimi verzji:

Biedni ljudi, kim se srce željom sjaja otrovalo
I za pustom letoč časti svetinje si pokopalo...
Ljudski ponos i poštenje, to su mrtve stvari vami —
Vi robovi časti, zlata — ne bilo vas medu nami!

Da, „ne bilo vas medu med nami“, liberalci slovenski, to je naša želja, naša težnja, to je naše geslo! Slišali smo sicer od neke strani, da so liberalni kolovodje po prvem slovenskem katol. shodu nekam poparjeni, a to nam ne zadostuje, mi hočemo načelom katoliškim pridobiti ali popolno, celo zmago, ali častno propasti!

Glasovi I. slovenskega katoliškega shoda morajo odmevati po vseh slovenskih krajih in kot mrtvaški zvon zvoniti k pogrebu slovenskemu liberalizmu! Vemo, da smo grešni ljudje, a boja se ne plašimo, ker se nadejamo z Božjo pomočjo zmage zaupajoč v Njega, ki je rekel: Confidite, ego vici mundum! Zategadelj je po I. kat. shodu naš klic: Slovenci katoliški, organizujmo se, zedinimo se, združimo se!

Trdno dajmo se skleniti,
Sloga pravo moč rodi;
Vse nam bo lahko storiti,
Ako združimo moči!

Sklepi kat. shoda ne smejo viseti v zraku; moramo jih pri ljudstvu vdomačiti, populazirati, ne zmenec se za drzne napade svojih nasprotnikov. Vsakdo na svojem mestu bodi cel mož, mož, ki stoji neomahljivo kot siva skala sredi srditih morskih valov, trdno, neizprošno, jekleno, ko gré braniti Slovencev katoliški ponos! Torej svojim rojakom po vsej Sloveniji srčno kličemo:

Budite svi i svaki volje žive, neukrotne,
Što se braneć svoje pravo krivdi, sili vjek suprotne;
Budite srceca smielu, što se borbom ne umara,
Koga niti sjajno mito, niti sila ne obara,
Što se suzom ne raztapa, već se živom vjerom poji:
Pak će naša bieda sama zakopat se posred groba,
Pak će našem rodu nastat još novija, bolje doba!

Iz Kranja. (Dekanijska konferencija.)
Dne 3. novembra so se sošli gg. duhovniki kranjskega dekanata k skupni konferenci in zborovali od desete do polu dveh popoldne. Rešili so konferenčna vprašanja in se še o marsičem za duhovno pastir-

stvo važnem posvetovali. — Po dokončanem posvetovanju naznani voditelj konference preč. gospod dekan Meznarec, da je že dne 2. okt. l. leta, ko so knezoškof posvetili mestno podružno cerkev svetega Rožnega venca v svojem in v imenu gg. duhovnikov kranjske dekanije osebno izrazil udanost milost, g. nadpastirju. Kakor do sedaj vedno, tako tudi na dalje se hočemo oklepati svojega vladike, ž Njim deliti britkost in veselje in kot katoliški duhovniki neustrašeno, vedno in povsod zastopati katoliška načela. — Z veseljem, nadaljuje g. dekan, blagovellili so mil. knezoškof to izjavo vzeti na znanje in svojo zahvalo izreči vsem gg. dekanijem duhovnikom. — G. duh. svetnik in župnik Kerčon zahvali se g. dekanu za izborno vodstvo konference. Spominja se britke izgube, katera je zadela preč. g. dekana s smrtjo tolikanj ljube mu sestre, spominja se tudi res monumentalnega dela, katerega je dovršil s zunaj in znotraj tako okusno prenovljeno farno cerkvijo.

Ni se strašil ne truda ne obilnih žrtev pri svojem podvzetju. Vse skrbi slonele so na njem, ker vse delo vodil je — sam. Srečno ga je dovršil, s prostovoljnimi darovi. Z nekim ponosom zremo duhovniki vsega dekanata na to požrtovalno delo, proseč Najvišega, da bi obilno poplačal preč. g. dekanu ne mali njegov trud. Končam, pravi g. svetnik, z besedami, katera so izrekli knez in škof očitno tukaj o posvečevanju Rožniveneške cerkve, besede, katera ostanejo g. dekanu gotovo v tolažilno zavest za požrtovalni njegov trud, rekoč: „Želim, da bi bile prenovljene cerkve kranjskega mesta drugim v zgled in želim, da bi našli g. dekan mnogo, mnogo posnemovalcev v vsi ljubljanski škofiji.“

Iz mariborske okolice, 31. oktobra. (Odgovor „Narodovemu“ dopisniku.) V 242. številki „Slov. Naroda“ g. dopisnik iz Celja popraša po mojih zaslugah. Če še nikdar nisem, obžalujem danes, da je samohvala ostudna, ter molčim; rodoljubne duhovščine pa ni, ki bi mi v mojih mladih letih pomagala tako hitro na konja, kakor gospodu dr. Dečku. Sicer pa smo v tem skrbnem povpraševanju po zaslugah na mah spoznali znanega dopisnika.

Sedaj pa par besedic o g. dr. Dečku. Slovesno najprej protestujemo, da bi mi ne smeli kritikovati eminentno političnih činov narodnih poslancev! Povod temu dal pa je g. dr. Dečko sam. Ali mu je res taka sila bila, edinemu izmed odličnih Stajercev, hoditi v Ljubljano in protestovati dejanjsko proti I. slov. katol. shodu. Gospod quidquid agis, prudenter agas, et respice finem! in potem ne bodeva tratila dragega prostora po slovenskih dnevnikih. Sicer pa — „na svidanje!“ Dopisniku pa, ki nam tako toplo priporoča brati „Tagespost“ in „Deutsche Wacht“, naj se ta lista sama zahvalita. Nam jih v svrhu od dopisnika omenjeno ni treba. Podlostij o slovenskih narodnih duhovnikih (na pr. „nunci“, „hinavci“, „lažnjivi“, „slepici“ in „sleparji“, „narodni indiferentisti“ itd.) imamo v pretužni obliči tudi v slovenskih bratskih listih, ni nam torej treba za njimi stikati po tujih listih.

J. V.

S Primorskega, 1. novembra. Pretskli teden smo očitali Svetčevim banketarjem nedoslednost, ker so čestitali prevzvišenemu biskupu Strossmayerju, dasi je njih slavljence kar odločno vsem škofom odrekal pravico, vplivati na politiko. „To bi bilo nezmisel.“ „Slov. Narod“ hoče pa v 247. številki banketarje oprati nedoslednosti, češ, da je bilo opravičeno, primerno čestitati Strossmayerju, „ker ni samo vzoren škof in duhovnik, temveč vzoren narodnjak.“

O opravičenosti in primernosti se tukaj ne pričkam, ampak o doslednosti. Gosp. Svetec je sploh o vseh škofih govoril. Torej gledé na njegove besede je bila čestitka — nedoslednost. Kot opravičujoč uzrok (po katerem nismo vprašali) navaja „Narod“ tudi to-le: „Čestitali smo mu, ker se Strossmayer kot politik tudi nikdar ni ustavljal javni kritiki in napadom na njegove (sic!) politične nazore.“

To je žaljiva netaktnost. Lep poklon! Bolje bi bilo, da ste molčali. Ni pa res, da bi se on ne ustavljal lažnjivim napadom. Poznate malo spise Njegove prevzvišenosti. O priliki Vam jih ponatisnemo!

Druga netaktnost „Slov. Naroda“. V 246. številki piše: „Odložimo bojno kopje, izruvajte strasti,

mir naj zavlada zopet med nami, da moremo tako zopet pod jedno zastavo plodonosno delovati na narodnem polju.“ Torej mir in spravo hoče „Slov. Narod“, a v istem članku meče udeležencem katoliškega shoda v obraz občitanja gnjusnega hinavstva.

Porogljivo se mi je zdelo, — pravi „Narodov“ dopisnik, — slišati lepi krščanski pozdrav: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ iz ust ljudij, katerim je moral biti ta pozdrav samo na koncu jezika, a jaz dvomim, da jim je prihajal iz dna njih katoliškega (?) srca.“

O duhovnikih, ki so stotine forintov dali za tiskovno društvo, pravi, „da so dali le zato, da bi bili bolj gor vzeti.“ Očita se jim klečeplastvo, brez značajnost! Dalje: „Med kranjsko duhovščino, posebno mlajšo, se je vrnil servilizem!“ Po teh grdih napadih se upa isti pisalec pozivati one, katere je tekom kratkega članka slikal kot hinavce, kot sovražnike slovenskega ljudstva, kot brez značajne, podle „Streber nach aufwärts“. — „Odložite bojno kopje, izruvajte strasti, da zavlada mir...“

Je to taktno, je to pošteno? Ali mislite, da ste nas že tako s svojim liberalstvom demoralizovali, da nimamo nobenega čuta več za svojo čast, nobenega ponosa domoljubnega?

Ne gospóda, pod takimi pogoji nočemo miru, sramotne sprave; pod péto se ne damo. Gospóda, kdo hujska, kdo dela razpor?

Tudi „Edinost“ se je v svoji 87. številki ná-me spravila. Vendar nekaj je priznala: Vera je posebno za nas Slovence predpogoj narodnega obstanka. Torej... Isto mi priča i uvodni članek številke 86 proti goriškemu „Corrier“-iju. Pravi, da smo zavijali njene besede, češ, da so bile iz „Mira“. Vemo, a „Edinost“ jih je odobraval.

Dalje popravlja gledé družbe sv. Cirila in Metoda: da so posamezne (umikajo se!) osebe, ne ves shod napadal družbo. S tem, da je konstatovala resnico? — Tudi s tem ni konstatovala „gole resnice“, ampak „golo laž“. Resnica je, da ves katoliški shod je priporočal družbo, in da so nekoje osebe v imenu shoda zavrnilé po pravici nekatere osebe v odboru družbe sv. Cirila in Metoda, ker jim ne moremo zaupati.

Da Svetčev banket ni središče vsega našega spora, vémo tudi mi, ne le „Edinost“. A Svetčev banket in tisti listi, ki so o njem poročali, so nadaljevali, kurili, netili in ga še netijo. Na to smo hoteli „Edinost“ le opozoriti, ker je o Svetčevem banketu poročala in hujskajoče telegrame prinašala, a v istih številkah pozivljala — k slogi in spravi! Dokazati smo jej hoteli, da ta pot ne pelje k spravi, da nasprotnikov si ne pridobi, dokler jih bode obrekovala in blatila.

To v pojasnilo. Mir, da, želimo si ga tudi mi. Tudi mi vémo, da dočim se mi mej seboj pripravimo, zavladuje tujec nad nami, — a dokler ste Vi ravno taki škodniki našé časti, našega narodnega čuta, tedaj se bomo mi branili proti Vašim napadom, kakor proti tujčevim. Narodnost je lep zaklad, a čast je tudi, katere ne moremo, dokler smo ljudje, manj braniti, kakor kako drugo našo posest.

Sprava, mir, ljubezen, da! Pa pod častnimi, pravičnimi pogoji. „Primum iustitia, deinde charitas!“ Liga + 1.

Iz Prage, 2. novembra. (Skupno posvetovanje čeških zaupnikov. — Češki duhovniki v „zaprtem“ ozemlju. — Pogreb škofa dr. Haisa v Hrastju. — Grof Zdeněk Kolovrat-Krakovský †.) Vseh večerajšnjega skupnega posvetovanja zaupnikov vseh čeških strank in tedaj vsega češkega naroda pozdravlja izvestno vsak odkritosrčni Čeh v deželah svetovaelavske krone. Zidovi, ki ločijo posamične stranke, se sicer niso porušili — tega tudi nihče ni pričakoval — toda važnost in korist skupnega postopanja vseh strank v prospah podstavnih točk narodnega programa poudarjali so na shodu vsi govorniki.

Temu tudi nihče ni ugovarjal. V resoluciji pa, koja je predlagal g. dr. Rieger in je bila jednoglasno sprejeta, obljubile so vse stranke skupno postopanje in delovanje v najvažnejših zadevah narodnega programa. Gledé na jeden sam shod je to v istini veselo znamenje.

Posvetovanje se je vršilo v „Meščanski besedi“. Prisotni so bili nastopni gg. poslanci, in sicer iz Morave: za konservativne veleposestnike: grof Egb. Belcredi; za narodne poslance: Bubela, dr. Fanderlik, dr. Meznik, dr. baron Ot. Pražák, Zapletal in dr. Začek; za ljudsko stranko dr. Tuček in Heinrich: iz Šlezije: P. Swięży in dr. Hrubý; iz Češke: za konservativno veleposestvo: grof K. Buquoi, princ Ferd. Lobkovic, princ Karol Schwarzenberg, dekan Hora, baron Leonhardi, dr. Berger, prof. dr. Bráf; za mladočeške poslance: oba brata Grégra (Edv. in Julij), dr. Herold, dr. Engel, prof. dr. Kaisl in K. Tuma; za staročeško stranko: grof Harrach, dr. Mattuš, dr. Rieger, dr. Šolc in prof. Zeithammer, ter dr. Skarda za svojo frakcijo.

Posvetovanju je na predlog dr. Riegerjev predsedoval najstarejši poslanec grof Egb. Belcredi. Govorilo je več poslancev vseh strank in konečno so vsprejeli jednoglasno nastopno resolucijo:

„Zastopniki strank iz Češke, Morave in Šlezije, prisotni v tem posvetovanju in držé se od nekdančel, ki merijo na to, da se uvede v veljavnost državno pravo, osigura primerno zastopništvo v deželah češke krone v svetu krone, izvrši pravični volilni red in narodno ravnopravnost po vseh deželah češke krone v razvoj samouprave, proglašajo, da so pripravljene potezati se krepko in složno v obrambo teh načel in za istinito njih izvrševanje, ter smatrajo za uspešno delovanje v teh smerih kot koristno, da se v teh ozirih išče od vseh udeleženihih strank skupnega sporazumljenja.“

Nato je bil izvoljen vredniški odbor, koji naj pošlje redigovano poročilo vsem listom o véerajšnjem posvetovanju.

Vsi govorniki so pa zlasti poudarjali nevarnost za češko narodnost v takozvanem „zaprtém“ ozemlju med Nemci in prusofili. Kadar se govori o tem „zaprtém“ ozemlju, o preganjanju Čehov, o njih vstrajni in neumorni obrambi in ljutih borbah: tu v najplemenitejšem smislu rodoljubja, iekreni gorečnosti za vero in rod bratov svojih stoji jim na čelu češki duhovnik!

In baš vsled tega je on prvi predmet napadom naših narodnih protivnikov. Iz tega velicega roja vrlih bojnikov za vero in domovino se le semtertja pojavljajo imena posameznih, izpostavljenih ljutim napadom, in tu javnost uvideva, kake rodoljubne neupogopenosti, kacega heroizma so smožni ti, koji so vse svoje življenje posvetili cerkvi in narodu.

In nič bolje se ne godi na Moravskem duhovnikom češkim po dvojezičnih mestih; na dnevnem redu so psovke a la „Hetzkaplan“ v nemškonačionalnih listih. Po nekaterih krajih jim celó stanovanja ne dadó. Tako je trpljenje češke duhovščine v zaprtém ozemlju.

Kraljevograškega škofa g. dr. Haisa so 31. okt. v prijaznem mestnem Hrastju na Hrudimskem položili v hladén grob.

Pokojni velepastir je bil pravi človekoljub, odkritosrčen in zaveden rodoljub, ljubilo ga je vse, dokaz temu impozantni pogrebni spreved. Spremilo ga je nad 350 duhovnikov njegove škofije; krsto njegovo je peljalo na vozu šest vrancev, okrog voza so pa svetili bogoslovci in nosili lepe vence. Za krsto so šli sorodniki, cesarjev namestnik grof Thun, generali in plemstvo, dalje načelniki političnih in samoupravnih uradov, šol, društev in nebrojna množica ljudstva. Pogreba so se udeležili kardinal grof Schönborn, škofje Schöbl, Riha in Kalous. Cerkvene obrede je vodil kardinal sam in molil kraj groba češki „Oče nas“.

Ko so spustili v grob preprosto leseno krsto in je svirala veteranska godba velepastirju zadnji pozdrav, nijedno oko ni ostalo suho.

Pokojni škof je založil, dasi ni imel velikanskih dohodkov, v Kraljevem Gradcu gluho nemico, koji je podaril nad 100.000 glđ., v Kralikah je obnovil božjo pot Matere božje z več nego 15.000 glđ., popraviti je dal semeniško cerkev v Kraljevem Gradcu, stalo je to 30.000 glđ.; v Hrastju, kjer zdaj spi smrtno spanje, je založil otroško varovališče in mu dal 12.000 glđ.; češkemu kolegiju v Rimu kupil je v gorskem kraju v Trevi letovišče za 30.000 glđ.; v kraljevograški katedrali je napravil tabernakelj za 10.000 glđ. in oprava njegovih rezidencij v Kraljevem Gradcu in Hrastju stala ga je nad 150.000 glđ., da ne govorim o tisočakah, koje je razdal na leto med zasebne prošnjike in druge siromake.

Malo dnij preje je pa prominul v Rynovem nad Kaežno grof Zdešek Kolovrat-Krakovský, poznati češki rodoljub in dramatični pisatelj, — na lovu. V pokojnem je izgubila češka Talija vrlaga gojitelja, češko plemstvo pa vzornega vrstnika, koji je iz vsega srca ljubil svoj narod; v godnih in neugodnih dóbah bil mu je zvest in udan sin. Podperal je požrtvovalno vse češke narodne in kulturne napore, bil je vselej njih goreč zagovornik. Porojen je bil leta 1836 na Slovaškem, oče njegov je bil generalmajor. V češkem deželnem zboru stal je na konservativni strani. Oženjen je bil z grofinjo Olgo Khevenhüller-Mečovo, koja mu je povila deset otrok. Kot človek vrlaga in plemenitega značaja, kot nadarjeni pisatelj, požrtvovalni rodoljub in vzorni plemič stekel si je rajniki v sreču češkega naroda časten spomin!

Slovstvo.

Psalmi. Preložil Ivan Vesel. V Ljubljani. Založil prelagatelj. Tisek „Katoliške tiskarne“. 1892. — „Sad več kot desetletnega truda“ nam podaje pesnik, kakor sam pravi, v tej jako ukusno opravljeni, 259 stranih broječi knjigi, ki nam v domačem jeziku v vezani besedi podaje svetopisemsko zbirko svetih pesem, ta „paradisus animarum, poma continens innumera, quibus suaviter mens humana saginata pinguescat“, kakor pravi Theodoret v svoji cerkveni zgodovini. Sad nadesetletnega truda, po katerem je iz jutrovih tal v slovensko zemljo presadila se ta prekrasna zbirka. — Kaj recimo o njem? Bodimo kratki: Pesnik je stopil s tem svojim delom v kolo — prvih pesnikov slovenskih in nobena slovenska slovstvena zgodovina ne bo smela, poročajoč o razvoju pesništva slovenskega, izgrešiti Ivana Vesela.

Že dolgo poznamo v našem slovstvu to ime; njegovi nad vse lagodni in ljubki prevodi Puškinovih in Lermontovih pesem, priobčevani v „Letopisu“ in „Slovanu“, res kažejo pesniškega duha in bolj gibčno, pesniško izraževanje mislij, knjiga pa, katero danes najtopleje priporočujoč beležimo v našem slovstvu, nam imponujoč z neko čarobno silo vsiljuje občudovanje novega, samostojnega, dovršenega peveca v slovenskem logu.

Sedaj še nekaj podrobnostij. Pesnik prevaja po masoretskem tekstu, in sicer tudi tam, koder se sluti, da je tekst popačen (prim. ps. 109, 3. in Kaulen, Einleitung in d. Alte T., S. 127; Katholik 1860, I. B., S. 660; ps. 42, 6. 7., koder je jako verojetno, da je „elohaj bil v 6. verzu in da je mesto „panav“ stalo „panaj“; tauri pingues v ps. 21, 13 prevaja basanski voli itd.); ker je pa brez dvojbe prevod LXX., po kateri je preložena „Vulgata“, jako star (sredi 3. stoletja pred Kr.), in ker ima vsled tega, da so se prelagalci tako robsko držali izvirnika, izredno vrednost, vzlasti pa, ker je cerkev katoliška po tem prevodu sprejela psalme v svoje bogočastje in so jih po ravno tem prevodu tolmačili sv. očetje, zato bi želeli vsaj v nekaterih stvareh večje skladnosti z njim. Tako n. pr. 44. ps. po masoretskem tekstu izgubi v nekoliko svoj direktno mesijanski značaj; „et benedixit in ipso omnes gentes“ v prav tako mesijanskem 71. psalmu nima istega pomena, in še več jednakega.

Toda mi ne smatramo knjige kot prevod svetopisemskega psalterija v strogem besede smislu in kakor višja cerkvena oblast ni zahtevala, da se izvedó pri njej tista stroga določila, ki se tičejo takih prevodov, tako tudi mi ne moremo zahtevati, da bi se bil pesnik v tem kako vezal, izrekamo le željo, proséč, naj bi pesnik vsaj 44. in 109. ps. podal nam v slovenščini še po — Vulgati.

Tudi o času, kdaj so bili svisani psalmi, ne maramo tukaj razpravljati, le to pripomnimo, da je pesnik tudi to vprašanje v resnici študiral, kakor v obče ni izpustil nobenega važnega momenta, da bi prodril temeljito v duševno stanje psalmistovo in s tem do jedra psalmu samemu. Popolnoma opravičeno združuje véasih dva psalma (n. pr. 41. in 42.), ravno tako odobrujemo, da je s pesniškega stališča izpustil pozneje pridejana 20. in 21. verz, ki se ne prilegata celoti v 50. psalmu. 118. psalma prelagatelj je g. Simon Gregorič, prevod je dostojen njegovega imena.

O pesniški obliki ne moremo reči družega, nego svoje občudovanje o lahkoti, s katero često nakopičene misli jasno in krepko izraža v naj-

raznovrstnejši meri. To, kar nas pri mnogem, tudi dobrem pesniku, véasih utruji, namreč: jednostavnost oblike, je tu nemogoče. Cim dalje, tem raje bereš. Take raznovrstnosti v obliki ne poznamo dozdaj pri nobenem pesniku slovenskem. — Jezik je dovršen, stavili bi ga vsopred z Gregoričevim: melodična ubranost našega jezika, milina, združena s krepostjo, je njegov znak: tako se poj, tako se piši slovenski!

Pristavljamo le še: knjiga postani vir zlatih resnic in bogoljubnega duha za vse, in sicer: 1. premnogo lepih mislij, ki nam jih podaje v vzvišenem pesniškem jeziku — izbiraj učitelj in svečenik za mladino, da se jih nauči na pamet; 2. izobrazenci, sezite po knjigi, da si v našem materijalističnem času oblažite v pravem smislu — srce; 3. duhovniki, osvežite se v britkih urah s temi krasnimi plodovi — prave poezije!

Dr. S—n.

Socijalne stvari.

Valuta. „Zlato se bo že dobilo, kolikor ga bodedo hoteli. Tega se ne bojimo“. Tako se je glasil vedno odgovor našega finančnega ministra. Kadar koli mu je kedo pri valutni debati dokazoval ogromne težave, ki so spojene z nabavljenjem tolike množine zlata, kolikor se ga pri vrejenju zlate veljave potrebuje. Zastonj so govorili liberalni Suess, Neuwirth, zastonj krščanski: Dipauli, Lueger in drugi. Ministra je tolažila in dvomljivce poučevala tiste dni posebno židinja, „N. Fr. Presse“, ki je tudi do zadnjih dnij vedno napovedovala, kolika sila zlata roma proti Avstroogerski in kako kmalu bode nekaj 100 milijonov pripravljenega. Toda pokazalo se je in še sedaj se kaže, da se to vprašanje, kako dobiti zlata, ni preotravalo in proučavalo, kolikor bi bilo treba, pokazalo se je, da je bolje biti poslancu v naših časih opreznemu in nezaupnemu, nego narobe. — Tri mesece je že valutni zakon v veljavi; štiri je, odkar je bil vsprejet. In namestu zlata za 600 milijonov goldinarjev, kolikor ga potrebujejo, si ga je priborila avstro-ogerska banka do zdaj — za 30 milijonov. In še to, preden je bil zakon potrjen. Tu še Rotšild ne more ničesar pripomoči. Steinbach se sicer razgovarja z njim, a če vsprejme njegovo ponudbo, dobi k večjemu kakih 350 milijonov; to pa je premalo. Počasi napravljati in do tedaj naložiti v bankah denar, tudi ne kaže; ker banke dajo finančnim upravam k večjemu po 2½%; država sama mora pa plačevati za posojila 4½% — 5% obrestij. Tedaj zlate veljave ne bo še tako kmalu, ker ni — zlatá; veseli nas to že iz tega vzroka, ker bi imel pri vravnavi največ dobička — žid.

Dražji sladkor. Dunajske „Interessante Blätter“ poročajo, da so „cukrovi baroni“ (Zuckerbarone) sklenili med seboj železni krog v podraženje sladkorja. Podražili so sladkor za dva krajearja in zdaj ga nameravajo adražiti še za 10 kr. pri kilgr. Napominani list nazivlje to: Najnovejši „Raubzug der Zuckermillionäre“.

Gjuro Cerović. Hrvatski pesnik Fr. Mažuranić ima v svojem dnevniku z leta 1889 popisani neki pogovor, ki ga je imel v cetinjski kavarni z vojvodo Gjuro m Cerovićem, sinom junaka Novice, ki ga opeva prav tisti Mažuranić v svojem Smail-agu! Gjuro ima nad 50 let; vojne slave nebrojno, ljubljenec je svojega gospodarja, kakor nazivlje kneza, bil je že minister, sedaj je predsednik najvišjega sodišča; nad polu Evrope je prehodil; videl tuje zemlje, spoznal njihove običaje; več jezikov govori in pozna tuja slovstva. Ta mož, ki bi marsikje drugod živel le še od priznanj in odlikovanj, katere bi od časa do časa pa raznovrstnih birokratičnih ovinkih dobival, ta mož je rekel mej drugim to-le Mažuraniću: „Če mi gospodar danes reče: Čuješ, vojvoda Gjuro, ne kaže drugače, nego da ti cetinjske ulice pometiš; blagor naroda to zahteval — — — jaz bi še danes prijel za metlo in pometal bi, kakor bi najbolje znal“. — — — Da, ta stavek spada mej socijalne stvari, to pa ni jedino, kar bi se imele velike države učiti od Črnogore. K.

Udanostne izjave.

Občina Stara-Nova Oselica - Leskovića je poslala nastopno izjavo: Podpisani občinski zastop obsoja odločno do sedaj mej nami Slovencei neslišano slobnost, s katero napadajo slo-

venski liberalci Vašo prevzvišeno osebo z brezobzirnimi izmišljotinami in neresnicami. Ob enem izjavlja Vaši prevzvišenosti najiskrenejšo zahvalo za Vaš apostolski govor ob priliki I. slov. katol. shoda. — Podpisani: Jan. Gladek, župan; Fr. Mazek, M. Kristan, svetovalca; Greg. Mahovne, Jan. Gruden, Ant. Bogataj, Tom. Ušeničnik, Jak. Pagon, Franc Erzen, Jan. Frelj, Fr. Podobnik, Jož. Mazek, Jan. Podobnik, Fr. Čadež, Jan. Bogataj, Iv. Vakselj, Jernej Kokalj, Bl. Debelak, odborniki.

Občin Vrhpolje in Senabor izjava se glasi: Nasproti nehvaležnemu ravnanju liberalnih nasprotnikov, ki skušajo z lažjo, nedostojnimi in brezobzirnimi opazkami in napadi po svojih listih očrnuti Vašo prevzvišeno osebo, podpisani zastopniki občin Vrhpolje in Senabor pri Vipavi izražamo Vam najzvestejšo udanost, pokorščino in ljubezen vedno in povsod. — Ivan Tomazič, podžupan; Matija Kobalj, podžupan, Matej Lavrenčič, Andr. Kobal, Jan. Kerčon, Fr. Žvokelj, Jož. Lozej, Fr. Ferjančič, Mat. Lavrenčič, Fr. Kobal, Fr. Lavrenčič, Andrej Rovar, Jož. Premrl, Jos. Ambrožič, Pavel Kranjec, Aleksander Hrovatin, Ant. Kodelja, Jernej Kobal, Sim. Jerančič, Jan. Ukmar, Mat. Ambrožič.

Občine Podgorje pri Kamniku udanostna izjava se glasi: Britko užaljeni beremo in slišimo, kako Vas obrekujejo slovenski liberalni listi zaradi Vaše apostolske gorečnosti. Vaši pastirski listi, Vaši podučljivi govori o prilikah cerkvenega obiskovanja in birmovanja so nam v lepem spominu ter vzbujajo v nas čute najvišjega spoštovanja in hvaležnosti; vzlasti nas je v tem prepričanju utrdil I. slov. katol. shod, zaradi katerega Vam je toliko trpeti. Očitno in brez strahu oporekamo vsakemu žaljenju in nasprotovanju po liberalnih časnikih, ker smo živo prepričani, da s propadom katoliške vere med Slovenci propadla bi tudi naša narodnost, česar nas Bog obvaruj. — Jož. Mrak, župan; Jan. Svetec, Nik. Juteršek, svetovalca; Andr. Pavlič, Mih. Svetlin, Ant. Vidic, Matija Jeraj, Alojzij Ogrinec, Peter Pibernik, Mat. Vidic, Ant. Plahuta, Sim. Soruk.

Podobno izjavo predložil je tudi občinski odbor v Volčjem potoku pri Kamniku. Podpisani so: Jak. Kratnar, župan; Fr. Skrjanec, Mat. Repnik, svetovalca; Mih. Gerdov, Mart. Tomšič, Fr. Orešnik, Mih. Jerman, Jernej Janežič, Jan. Slavec.

Županije Iška-Loka-Matena pri Ljubljani izjava se glasi: Ze več let opazamo z žalostjo kako slovenski liberalci z grdmi lažmi jemljejo čast in spoštovanje cerkveni oblasti, napadajo Vas ter sumničijo Vaše delovanje ter namene. Te krivice ranijo naša verna srca, zato podpisana županija izreka nad takim ostudnim ravnanjem slovenskih liberalcev največjo grajo ter obsoja tako nepošteno postopanje.

Presvitli knez in škof! Vaši nauki so in bodo vsikdar vodila za naše življenje. Izrešamo Vam zato tem potom vdano sočutje neomejeno spoštovanje in verno pokorščino. Stati hočemo na Vaši strani in z Vami združenih duhovnikov trdno in nepremakljivo kakor naš Krim ter varovati našo sveto vero in besedo materino. — Jan. Ciber, župan, Fr. Kumše, Mart. Jerina, svetovalca, Jož. Škrjanec, Jan. Stražišar, Jož. Sterle, Jan. Jere, Mat. Škrjanec, Jan. Pošec, Jož. Uršič, Mat. Černič, Mih. Pavlič.

Županstvo v Mostah pri Ljubljani je izročilo to-le izjavo: globoko v srce nas so užalila poročila o neopravičenih in surovih napadih na Vašo prevzvišeno osebo, ki so se zlasti po tako sijajno dovršenem I. slov. kat. shodu na razno načine pojavljali: po liberalnem časopisu, po hudomušno osnovanem banketu in celo po zbadljivih govorih v deželnem zboru. — O kako radi bi izbrisali ta grdi madež iz zgodovine naše mile domovine, kako radi bi, ko bi bilo še mogoče, to zlobno dejanje storili nezvršeno, kako radi bi Vam v popolni meri zadostili za vsa krivična žaljenja, ki jih je moralo zadnji čas trpeti Vaše plemenito srce. Ker pa nam to ni mogoče, da storimo vsaj to, kar je v naši moči. V imenu vse naše občine pomilujemo one zaslepljene sobrate svoje, ki so se drznili tako žaljivo nasprotovati svojemu dobremu pastirju ter odločno obsojamo njihovo zlobno početje, izražajoč Vam svojo neomejeno vdanost in pokorščino in proseč Boga, da Vas milostno podpira v spolnovanju Vaših težavnih dolžnostij. — Jan. Slapničar, župan, Fr. Tobias, Fr. Zidan, Jan. Marolt, svetovalci, Janez Verhovnik, Andr. Jevnikar, Mat. Dolničar, Janez Janež, Jož. Vizjan, Mat. Karpe, Janez Kušar, odborniki.

„Složen in edin“ ni še nikdar naš narod tako slovesno izjavljal svoje katoliške zavesti, nikdar ni tako odločno obsojal javno liberalizma, kakor se to po spričevanju vdanostnih izjav godi uprav današnje dni. Živeli vrli slovenski župani in občinski možje! Zivele njih čvrste občine!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. novembra.

(Osebnosti.) Knez Hugon Windisch-Grätz se je dne 2. t. m. odpeljal s hčerjo Aleksandrino v Stuttgart k pogrebu kraljice-vdove Olge Virtemberške, sorodnice prve žene svoje, nadvojvodinje Meklenburške. — Bivši kranjski deželni predsednik g. baron Winkler se je nastanil v svoji hiši v Gorici ter hoče porabiti prosti svoj čas za slovstveno delovanje. — V ponedeljek se bo tukaj poročil g. Martin Petelin, c. kr. gimnazijski učitelj v Novem Mestu, z gospico Marijo Sorlijevo. — Okrajni sodnik v Ormožu, gosp. dr. Ig. Pevec, je premeščen v Ptuj, in sodni pristav v Mariboru, gosp. Anton Liebisch, je imenovan okrajnim sodnikom v Ormožu.

(Včerašnje lunino mrknjenje) se je pri najjasnejšem nebu nenavadno lepo videlo. Kmalu po peti uri zvečer se je prikazal svetli krajec na popolnoma zatemneli luni, kateri je hitro naraščal, tako da je ob 3/4. uri že dobra njena polovica osvetlela. Konec mraka je bil ob 6. uri 19 minut; polsenca na desnem luninem robu se je še nekoliko dalje videla. Jako zanimivo je bilo, med mrkom opazovati v daljnogledu temni del lune, ki se je na zgornjem delu žaril rudečkasto, na spodnjem pa bolj sivkasto. Ne daleč od lune proti desni se je v mirni beli luči svetila na južno-vzhodnem nebu jako svetla zvezda — planet Jupiter, ki je zdaj zemlji primeroma blizu in se torej v daljnogledu pri kaki 50-kratni povečavi kot lepa ploščica kaže. Izmed njegovih štirih lunic (silo malo peta, najbližje za okružujočo, je letos profesor Barnard na Lick-ovi zvezdarni v Kaliforniji z velikanskim daljnogledom našel) so se ob 1/2. uri zvečer videle vse štiri na njegovi desni strani, in sicer dve prav blizu planeta (le za 1/4, oziroma za 1/2, njegovega premernika oddaljene). Hitrost teka teh lunic se je včera kaj zanimivo kazala. Ob 1/4. 7. je namreč že zmanjkalo najbližje lunice, ker stala je že na ploščici planetovi; ob sedmi uri se je isto zgodilo z drugo bližnjo, in samo tretja in četrta sta se še videli v oddaljavi kakih 4, oziroma 8 čevljev. Ob 9/4. uri pa se je zopet zasvetila prva lunica, a sedaj ob levi strani planetovi. — Toliko prememb v štirih urah! S.

(Prezentacija) Za faro sv. Marije v Dobji v dekaniji Kozje je prezentiran č. g. Blaž Kukovič, kapelan v Čadramu.

(Umrla) je včera po noči po kratki bolezni 11letna hčerka Vikica g. c. kr. nadinženrja Fr. Žužka v Kranju. Pogreb bo jutri popoldne ob 3. uri.

(Starinska najdba.) Včera so delavci pri dolenski železnici pod Golovcem pri Ljubljani našli dobro ohranjeno žaro (urno) z napisom „Cassi“. V precēj veliki žari so bili ostanki kostij in pepela. Podjetnik jo je izročil deželnemu muzeju.

(Zanimivo.) Prošli ponedeljek je poročala „Laib. Zeitung“ o predavanju, ki ga je imel v muzejskem društvu g. telovadni učitelj Julij Smit o romanju Slovencev v Kelmorajnu. Ne maramo se tu baviti s posameznostmi, le to povdarjamo, da je bilo to predavanje „na izrecno narodnem stališču“. Gosp. Smit ni sicer mnogo novega povedal, a še to ima dokazovati, da so slovenske zemlje po svoji zgodovini „tájč“. Z dolnjega Rena so se naselili Nemci k nam in zato — iz sorodništva romali so naši nazaj — domov „v gostje“. V obče dokazujejo nemški prvotni značaj imena „Trebhuje“ in njim podobna. Izvajajo se namreč od Trevirov, rodú starogermanskega. — Nemški poganski bogočastni ostanki so v Černgrobu pri Loki in Hudinju pri Celju; pri sv. Marijeti pri Kranju so bili seveda tudi nemški naseljenci. — To smo hoteli zapisati s pristavkom, da imajo „Novice“ v svoji 45. številki jako dober sestavek o tej stvari in da se „Laib. Zeitung“ tako-le izraža o tem „znanstvenem“ predavanju: „Za deželno zgodovino in za zgodovino, kako se je naseljevala Kranjska, so te preiskave velikega pomena.“

(Zavarovanje zoper ogenj.) Ze večkrat smo imeli priliko poročati, še večkrat slišati o pritožbah, da zavarovalnice zoper ogenj navadno ne izplačujejo

zavarovanih svot. Te pritožbe so žal večinoma opravičene, kar ljudi odvrača od zavarovanja, ki pa je vsled mnogih požarov potrebno. Mi nismo objavljali vseh nam došlih pritožb, ker mnoge so bile po naših mislih le pretirane, a število njihovo se vedno množi, in merodajnim krogom bo treba misliti na primerna sredstva proti temu. Tako se nam poroča iz Leskovca na Dolenjskem, da je bila Ana Hercog iz Leskovca zavarovana pri banki „Slaviji“ za 800 gl. Letos dne 11. aprila je pogorela. Prišli so cenit škodo ter jej priznali le majhno odškodnino. Pogorelka je več zahtevala in slednjič so jej priznali 552 gl. 4 kr. češ, da so pri zavarovanju merili poslopje na korake, sedaj po požaru pa natančneje, po metrih, in da mera manj znaša. Vprašamo: Kdo je prvič in drugič meril? Obakrat uradnik banke „Slavije“. Poleg tega pa je odškodnina bila izplačana čez več mesecev. Tu pač ne velja „svoji k svojim“, kajti neka druga zavarovalnica je svojim zavarovancem izplačala vso svoto.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) bo imelo v soboto, dne 12. novembra, v hotelu „zur goldenen Kugel“ (I. Hof) ob 8. uri zvečer svoj letošnji občni zbor. Na dnevnem redu so poročila o preteklem šolskem letu in volitve. — V zadnjem času je prejelo društvo več lepih darov, kateri so mu posebno sedaj na početku šolskega leta prav dobro došli. Darovali so: gospod dr. Jožef Vošnjak, deželni odbornik itd. v Ljubljani, 5 gl.; g. Hugon Roblek, farmacevt v Radovljici, 8 gl.; č. g. Jernej Voh, nadžupnik v Konjicah, 2 gl.; g. dr. Fr. Firbas, c. kr. notar v Brežicah in ustanovnik društva, 5 gl.; gospa Pavlina Resmanova, soproga postajnega načelnika na Brežini, 5 gl. Neimenovan gospod je iz volila umrlega rodoljuba Kneza v podporo dunajskih slovenskih tehnikov daroval lepo vsoto 400 gl. Tudi dijaki sami niso o počitnicah zabili društva, ki jim deli podpore, ter so pri rodoljubih nabrali 31 gl. 50 kr.; in sicer so darovali: č. g. Fr. S. Lekše, kaplan v Vojniku, 1 gl.; g. Jožef Vrečar, mesar v Vojniku, 1 gl.; g. Ant. Brezovnik, učitelj v Vojniku, 1 gl.; g. dr. Anton Žižek, zdravnik v Vojniku, 3 gl.; gospa Vrečar, posestnica v Vojniku, 1 gl.; g. D. Bezenšek, trgovec na Frankolovem, 50 kr.; č. g. Anton Lajnsič, kaplan v Kalobju, 2 gl.; č. g. Vinko Kolar, kaplan v Smartinu v Rožni dolini, 5 gl.; g. Lovro Šah, učitelj pri Novi cerkvi, 1 gl.; č. g. Jožef Laznik, župnik v Polhovem Gradcu, 2 gl.; č. g. Ivan Volk, kaplan v Polhovem Gradcu, 2 gl.; č. g. Jakob Aljaž, župnik na Dovjem, 1 gl.; č. g. J. Razboršek, dekan na Bledu, 1 gl.; vesela družba pri Virantu v Ljubljani dne 13. julija t. l. 3 gl.; g. Dragotin Hribar, posestnik tiskarnice v Celju, 2 gl.; č. g. Ivan Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani, 2 gl.; g. dr. J. Farkaš, zdravnik v Ljutomeru, 1 gl.; č. g. Ferdo Šoštarčič, župnik pri Mali Nedelji, 1 gl.; č. g. Fr. Murkovič, kaplan pri Mali Nedelji, 1 gl. — Bog obilo poplačaj vsem, kar so se svojim darom dobrega storili naši revni mladini!

(Slovensko gledališče.) Jutri se bo predstavljala komična opereta „Mornarji na krov!“, v pričetku pa veseloigra „Dve tašči“.

(Bolezni.) Kakor se nam poroča, razsaja griža tudi na Selih pri Šumbregu. V šestih tednih je zbolelo mnogo oseb za to boleznijo, umrlo pa 7 od 1. do 18. leta, kar je razmeroma veliko. — V Bušinjih Vasi v črnomaljskem okraju pa je med otroci razširjena davica, ki je že štiri pobrala. V Zagorici v kočevskem okraju pa se oglaš legar; zbolelo je nad 30 oseb in nekaj umrlo.

(V Kranju) v mestni župnijski cerkvi gg. brata Zupana postavljata nove orglje, ki bodo mestu in mojstroma v čast.

(Odbita prošnja.) Generalno ravnateljstvo državnih železnic je odbilo prošnjo, da bi se prometno ravnateljstvo iz Beljaka premestilo v Gradec.

(Od sv. Gregorja) pri Vel. Laščah se nam piše dodatno o ognju minoli ponedeljek v Škrljovici, da sta pogoreli dve hiši, dva kozolca, jeden hlev in jeden skedenj, ves živež, in jednemu gospodarju dve svinji. Kako je nastal ogenj, ni še gotovo, bržčas so zažgali otroci. Hvala vrlim Dvorjancem, Sinovčanom in Sodražanom, ki so z brizgalnicami prihiteli na pomoč. Prav bi bilo, ko bi si tudi pri sv. Gregoriju omislili vsaj jedno brizgalnico. Pogorelci so usmiljenja vredni, Bog jim nakloni več usmiljenih sre.

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Č. gospod Ign. Wipfler, provizor na Vis. Presnici, je

postal župnik iste fare. — Premeščena sta: č. gospod Fran Lene, kaplan v Spodnjem Dravogradu, kot provizor v Kazaze; ob jednom bode oskrboval župnijo Steben pod Juno; č. g. Fran Kavliček, kaplan v Smihelu nad Pliberkom v Spod. Dravogradu. — Nameščen je č. g. Jos. Homan kot kaplan v Smihelu nad Pliberkom. — Č. gosp. Vojt. Krejči imenovan je provizorjem v Meiseldingu, kjer je doslej bil za kaplana.

(Mrtvega) so našli v sredo 44 let starega Janeza Kostruna iz Gor. Bele, občine Predvor, na nekem travniku pri Strohinju. Prejšnji dan je bil bajé precéj pijan.

Telegrami.

Dunaj, 3. novembra. Danes dopoldne je cesar vsprejel Szoegenyi-ja, ki je potem odpotoval v Berlin. Ko izroči svojo poverilnico, povrne se na Dunaj. V začetku decembra definitivno prevzame veleposlanstvo.

Dunaj, 5. novembra. Predsednik zbornice poslancev je sporočil zbornici cesarjevo zahvalo k rojstvenemu in imendnevu, in pa odstop ministra Pražaka. Potem se je toplo spominjal pokojnega Demela. Vlada je predložila predlogo, s katero se dovoljuje 5 in pol milijona kredita za napravo lokomotiv in voz na državnih železnicah. — Zbornici se je predložil budget, in je glavne številke budgeta z odobravanjem sprejela. Minister je opozoril, da se vedno vekšajo izredni troški vsled naraščajočih troškov za vojsko, katerih pa ne bode konec, dokler bodo trajale sedanje politične razmere. Zastonj bi se bilo upirati rastočim troškom za vojsko. Minister želi, da se nižjim uradnikom zvišajo plače, ali z manj kot šest milijonov se nič posebnega storiti ne more. Zato se pa morajo poprej poiskati novi dohodki. Govorec o vredenju valute je naglašal, da je pred vsem treba miru in primerne priprave. Čas od sankcije se je dobro porabil. Pri avstro-ogerski banki je došlo nad devetintrideset milijonov zlata. Minister se zahvaljuje banki za njeno delovanje, ki ugaja državnim interesom. Neelastičnost lanskega in letošnjega budgeta ministru napravlja skrbi za bodočnost, zato se moramo omejevati in biti zmerni, dokler se ne izvede davčna reforma, da se ohrani gospodarsko ravnotežje. V drugih ozirih je pa budget jako pomirjevalen. Politične razmere dovoljujejo, da brez skrbi gledamo v bližnjo prihodnost. Vredenju valute napreduje in pesimizem torej ni opravičen. Primanjkljevi, ko bi zopet oživel, bili bi vsekako velika nesreča, ali se jih bode moč obvarovati. — Odobravanje in rokopoloskanje.

Levov, 4. novembra. V Rzakih sta dva zbolela za kolero, v Týniecu pa jeden. V Krakovem je kolera popolnem prenehala.

Stuttgart, 4. novembra. Danes dopoldne je bil pogreb kraljice Olge.

Umrli so:

3. novembra. Neža Blaž, sobnega slikarja žena, 44 let, Dunajska cesta 14, nephritis.

Tujci.

3. novembra.

Pri **Maliču**: Schwarz, Eisler, Plessner, trgovca; Hostnik, Hausner, Eisler, Stein, trgovci, z Dunaja. — Kotnik, posestnik, z Vrhnike. — dr. Presker, nadporočnik, s Krškega. — Jernej, Josip in Henrik Hauff iz Kočevja. — Zinuttig, zasebnica, iz Radeč. — Toman iz Prage. — Prager, trgovec, iz Budimpešte.

Pri **Stonu**: Bienenfeld; Stein; Riewel, potovalec; Silberknopf in Urbach, trgovca, z Dunaja. — Simone, trgovec, iz Vidna. — Massaratit, trgovec, iz Trsta. — Bukounig, potovalec, z Reke. — Haas, okr. komisar, iz Kamnika. — Rohrman, poročnik, iz Grma. — Demšar, poštar, z nečakinjo, iz Železnikov. — Moravec, nadzornik, iz Beljaka. — Grof Barbo s soprogo z Dolenskega. — Kressel, trgovec, iz Bregence. — Fercher, in Striessnitz, posestnik, iz Trga.

Pri **avstrijskem caru**: Paterno, trgovec, iz Sušaka. — Gruden, duhovnik, iz Bleda. — Perharc iz Vipave. — Rablč iz Radovljice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Majsagrande, trgovec, iz Montegrue. — Gabrovšek, učitelj, iz Žabnice. — Friedl s soprogo iz Gradca. — Schróff iz Wörishofen-a. — Weiss iz Ribnice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	737.9	8.8	sl. jzap.	oblačno	0.00	
8. u. pop.	739.1	13.7	sl. svzh.	del. jasno		
9. u. zveč.	741.8	6.4	"	jasno		

Srednja temperatura 9.3°, za 2.9° nad normalom

Tržne cene v Ljubljani

dne 5. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 12	Špeh povojen, kgr.	64
Rež,	5 22	Surovo maslo,	78
Ječmen,	3 96	Jajce, jedno	03
Oves,	2 52	Mleko, liter	10
Ajda,	5 77	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4 78	Telošje	53
Koruza,	4 50	Svinjsko	50
Krompir,	2 86	Kostrunovo	36
Leča,	11	Pišanec	30
Grab,	10	Golob	15
Pizol,	9	Seno, 100 kgr.	2 32
Maslo, kgr.	90	Slama,	1 87
Mast,	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 50
Špeh svež,	52	" mehka,	5

525 1

Zužek Franc, c. kr. nadinženir javlja v svojem in imenu svoje soproge Fani in sinka Franc-a, tužno vest, da je Vsegamogočnemu dopadlo edino, iskreno ljubečo hčerko, oziroma sestrico

Vikico

v nežni dobi, staro 11 let, po tridnevni mučni bolezni, danes v noči k sebi poklicati.

Truplo ljubljene preneslo se bo danes v mrtvašnico in od tamkaj, v nedeljo popoldne ob 3. uri na tukajšnjem pokopališču k večnemu počitku.

Malo ljubko priporočamo v blag spomin.

V Kranji, dne 4. listopada 1892.

Koverta s firmo

priporočá

Katoliška Tiskarna

po nižjeji ceni.

Stev. 21.203

Ustanove.

Za tekoče leto podeliti ima **mestni magistrat ljubljanski sledeče ustanove:**

- Jan. Bernardini-jevo** v znesku glđ. 80.35
- Jurij Thalmeiner-jevo** v znesku glđ. 86.26
- Jos. Jak. Schilling-ovo** v znesku glđ. 86.10
- Jan. Jošt Weber-jevo** v znesku glđ. 90.92 do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so uboge, poštenega vedenja in so se letos omožile.
- Jan. Nik. Kraškovič-ovo** v znesku glđ. 79.80 do katere ima pravico ubog kmet št. Peterske fare.
- Jak. Ant. Fancoj-ovo** v znesku glđ. 67.20 do katere ima pravico uboga, poštena nevesta meščanskega ali nižjega stanu.
- od občinskega sveta ljubljanskega** povodom srebrne poroke Njih Veličanstev osnovana ustanova za dekliško balo v znesku glđ. 100.— Pravico do te ustanove imajo uboga, poštena in v ljubljansko mestno občina pristojna dekleta, ki so se letos omožila.
- Jos. Feliks Sinn-ovo** v znesku glđ. 48.30 do katere imate pravico dve najbolj revni deklici iz Ljubljane.
- II. Ant. Raab-ovo** v znesku glđ. 205.— Do ene polovice te ustanove ima pravico ubožna in poštena udova ljubljanskega meščana, do druge polovice pa ubožna, dobro vzgojena hči ljubljanskega meščana, ki se je letos omožila.
- Mihael Pakič-ovo** v znesku glđ. 120.— do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu, ali pa njih udove.
- Jan. Nep. Kovač-ovo** v znesku glđ. 151.20 katero je razdeliti med štiri, v Ljubljani bivajoče revne očete ali udove matere, ki imajo po več otrok in ubožstva niso sami krivi.
- Hel. Valentini-jevo** v znesku glđ. 84.— katero je razdeliti med otroke rojene v Frančiškanski fari v Ljubljani, ki nimajo starišev in še niso 15 let stari.
- Ustanova za posle** v znesku glđ. 50.40 katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne morejo in so na dobrem glasu.

Prošnje za te ustanove uložiti je s potrebnimi prilogami vred pri podpisnem magistratu

do 30. novembra letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 26. oktobra 1892.

Telečje želodce

kupuje po najvišjih cenah 523 1

Leopold Samel, Toplice (Teplitz) na Češkem.

Primerna darila!

priporočá uljudno

Fran Čuden,

urar,

preje **J. GEBÁ,**

v Ljubljani, Slonova ulica št. 11,

ter vabi uljudno preč, duhov-

ščino in sl. občinstvo na ogled

svoje **velike izborne za-**

loge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilno (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinjše nikelnate ure od glđ. 4.20 do 6.—
srebrne ure s ključem " 7.50 " 10.—
srebrne remontoir-ure " 7.50 " 12.—
iste z dvojnimi oklepom " 9.— " 18.—
zlate ure za dame " 16.— " 35.—
zlate ure za gospode " 24.— " 130.—

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa eno leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvirbo. — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-14 205 38—32

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

DOBRA KAVA

le s **Kathreinerjevo**
Kneippa sladno kavo

za dodatek. 463 13-10

Dobiva se povsod.

☛ Pred ponaredbami se svari. ☛

Janeza Dogan-a mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15
(v Medjatovi hiši)

priljubljen svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do
40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene
madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.
Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami
zastoj in franko. 392 (24-15)

Najnižje cene

Na Najvišje povelje Nj. o. in kr. apostolskega veličastva.
Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena

XXVIII. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in
sicer: 1 glavni dobiček s 60.000 gld. z dvema predobitkoma
in dvema podobitkoma à 500 gld., 1 glavni dobiček s 30.000 gld.,
z 1 predobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po
10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld.,
100 dobitkov po 100 gld. naposled serijski dobitki v skupnem
znesku 30.000 gld. — Zrebanje se bo vršilo nepreklicno dne
29. decembra 1892. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva
brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije, Dunaj, I.,
Riemergasse 7, II. Stock, in Jakoberhofe, kakor tudi po mnogih
prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne proste.

Dunaj, oktobra meseca 1892. 81 6-3

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije. 464 6-3

Ivan Kregar,

pasarski

in
izdelovatelj
cerkvenega
orodja

LJUBLJANA,

Poljanska
cesta št. 8,

poleg „Alojzije-
višča“.

opozarja in toplo priporoča predastiti duhovščini in
slavnim cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno
pasarsko delavnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih
cerkveno orodje, kot: moštrance, ciborije, kelihe,
tabernakelne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in naj-
zanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih
ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in pre-
navlja, posebej v pozlatuje v ognji tudi strelovodne
esti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro
spravljeno in poštne proste. 1592 52-46

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči ni-
kakih bolečin, ter opravlja vse zobne
operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 82 zobozdravnik

pri Hradskega mostu I. nadstr.

J. N. POTOČNIK,

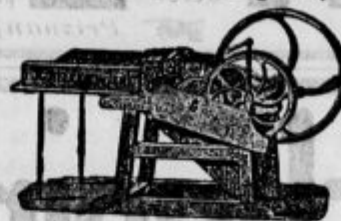
krojaški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulin-
skem poslopju, priporoča se osobito prečast.
duhovščini v natančno izdelovanje

duhovniških sukenj, talarjev itd.

V zalogi ima najboljšo in trpežno blago,
kakoršno se rabi za izdelovanje najraznejših
duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna;
cene možno nizke. 363 26-14

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za žito,
trierje, slamozeznice,
mline za sadje,
sistalnice za sadje in vino, za grozdje,
kakor vse druge stroje in priprave
za kmetijstvo,
vinarstvo in sadjarstvo itd.
priporoča v najnovejši in najboljši
obliki, po ceni!

IG. HELLER, DUNAJ,

3/2 Praterstrasse 78.

Illustrirani zapiski iz pohvalne pisma v hrvaščini, nemščini, italijanščini in slovenskem
jeziku po zahtevanju brezplačno in tranka. — Čas za poskušanje — 1 mesec.

☛ Zopet ničesar cene! ☛

165 (12-8)

Kathreinerjeva
Kneippa sladna kava,
najboljši dodatek h kavi,

prodaja prodajalcem na drobno po originalnih tovar-
niških cenah 461 13-10

JANEZ LUCKMANN v Ljubljani.

Zaloga piva.

Podpisani usoja si visokorodnemu plemstvu, dostojanstvenikom in sl. občinstvu javljati, da je izročil
z dnem 1. novembra t. l. svojo

zalogo piva

gospodu **Ivanu Hafner-ju**
pivarna, sv. Petra cesta št. 47

za ljubljansko mesto, ter prosi in opozarja cenjene odjemalce, naj se izvolijo pri naročitvah obračati neposredno
de označene zaloge mojega piva. Velespoštovanjem

Božidar Fröhlich,
pivovar na Vrhniki.

Oziraajo se na zgorajšnjo izjavo priporočam se cenjenim odjemalcem in sl. občinstvu z zagotovilom
najtočnejše izvršitve vsakatega naročila. Pivo v steklenicah ali sodčih dostavljalo se bode brezplačno na dom.

Velespoštovanjem

Ivan Hafner,
lastnik pivarne, sv. Petra cesta 47.

520 3-3

'AVSTRIJA'

vzajemno zavarovalno društvo na življenje in rente

na Dunaju, Schottenring št. 8 v lastnej hiši. — Ustanovljeno meseca avgusta 1860.

Zavaruje na človeško življenje v vseh kombinacijah po najnižjih premijah
in pod najugodnejšimi pogoji.

☛ Zavarovane svote se točno izplačujejo. ☛

Pri „Avstriji“ zavarovanih je že čez 34.000 oseb
za 20.501 milijon goldinarjev. Poroštvni za-
klad iznosa 2,918 milijonov goldinarjev.
Izplačala je „Avstrija“ dozdaj že 7,444 mil-
ionov goldinarjev.

Vsi načini zavarovanja za slučaj smrti veljavni
so za one, ki spadajo še pod vojaško dolžnost tudi za
slučaj smrti v vojski ali njenih posledice, ne da bi
bilo treba za to kaj doplačati.

Najvažnejše kombinacije zavarovanja na življenje so:

I. Zavarovanje za slučaj smrti: Zavarovana
svota izplača se, kadarkoli se smrt pripeti.
II. Nasprotno zavarovanje pri zakonskih.
III. Zavarovanje na doživlje in ob enem
za slučaj smrti: Zavarovana svota izplača se zava-
rovancu pri poprej določeni starosti njemu samemu ali pa
njegovim dedičem, kadarkoli bi zavarovane poprej umrl.

IV. Zavarovanje z dvakratnim izplačilom
zavarovane svote: Prvi izplača se, kadar za varo-
vane določeno starost doseže njemu samemu in drugič
po njegovi smrti njegovim dedičem.

V. Zavarovanje rent (penzije).

VI. Zavarovanje z izplačilom zavarovane
svote o naprej določenem času.

VII. Zavarovanje na dožitje: Zavarovana
svota izplača se o naprej določenem času; ako bi pa
zavarovane poprej umrl, povrnejo se vplačila s 5%, obrest-
nimi obrestmi.

VIII. Zavarovanje dote otrokom: Zavarovana
svota izplača se, kadar zavarovane določeno starost
doseže. Ko bi plačnik poprej umrl, odpade daljno vpla-
čevanje, in ko bi zavarovane pred določeno starostjo
umrl, povrnejo se vplačani znesek.

Oglasila k zavarovanju sprejema ter pojasnila in
tarife brezplačno daje: (32) 12-11

Nadzorništvo „Avstrije“ v Ljubljani: **Ig. Valentiničič.**

Pisarna: Sv. Petra cesta šte. 73.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, V.

Trnkóczyjev
grenki konjak,

okusno in najboljšo sredstvo za želodec.
I steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.

prodaja
Ubald pl. Trnkóczy,
lekarnar v Ljubljani.

Prodajalci na drobno dobé rabat.

Lekarna Trnkóczy-jeva v Gradcu.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, VIII.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, III.

Sargov KALODONT pravi se po slovenski zobna lepota.	Sargov KALODONT je že priznan kot neobhodno zobno čistilno sred- stvo.	Sargov KALODONT je neškodljiv zdrav- stveno- obla- stveno preskušen.	Sargov KALODONT je jako praktičen na potovanjih akroma- tičen, osvežujoč.	Sargov KALODONT so že v tu- in ino- zemstvu uveli z največjim vspehom.	Sargov KALODONT se rabi pri dvoru in plemstvu, pa tudi v najpri- prosta- meščanski hiši.	Sargov KALODONT naj se vedno zahteva pristen zaradi mnogih nič vrednih ponaredeb.	Sargov KALODONT se dobi po 35 kr. kos v lekarnah, dr.- guerijah in parfume- rijah,
--	--	---	---	--	--	---	--

Priznanja najvišjih krogov so priložena vsakemu Kosu. (13)

Kathreiner-jeva

Neprekosljiv dodatek kavi.

465 13-8

Kneippa sladna kava.

Pristna samo s to varstveno znamko.
Pred ponaredbami se svari.
Dobiva se povsod.

Zobni zdravnik iz Berolina
univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani,
ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob
nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. 371 7
Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Hôtel „pri Slonu“ (Elefant)

Dunajska cesta v Ljubljani.

Uljudno usojam si prečastiti duhovščini, velesp. dostojanstvenikom in sl. občinstvu javljati, da bodem z dném 1. novembra letos prevzel restavracijo hotela „pri Slonu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Opirajoč se na mnogoletno strokovno izvežbanost v najodličnejših dunajskih restavracijah, kakor tudi na delovanje v kamniški kopelni restavraciji, možno mi je zagotavljati, da bodem storil vse potrebno v pridobitje naklonjenosti slavnega občinstva. Posrečilo se mi je pridobiti si slovečega kuharskega mojstra g. A. Zaufala, kateri je služboval v slavnoznaní dunajski restavraciji gosp. Schneiderja in tudi v slovitih berolinskih restavracijah. Ta pridobitev je pač najboljšje jamstvo za izvrstno, ukusno kuhinjo. Točil bodem najboljša, pristna avstrijska in najboljšje vrste dolenskih vin, ter vedno sveže Kosterjevo in pizenjsko meščansko pivo.

Javljam tudi, da bodem otvoril kamniško kopeliščno restavracijo — katera bo že zimo zatvorjena — z dném 1. maja 1893 ter vodil v lastnej režiji. Odličnim spoštovanjem.

Ivan Mayr,
restavratér v hótelu „pri Slonu“ v Ljubljani.

517 2-2

100 četrтинjakov (1000 veder)
dobrega štajerskega
letošnjega vina
prodá

Anton Gregorič,
posestnik in posojilnični tajnik
v Ptuiju.

511 (3-3)

Svarilo.

Usojamo si p. n. občinstvo uljudno na to opozarjati, da se naša Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava nikoli odprta

ne prodaja, temveč v belih izvornih zavitkih z modrim tiskom po 1/2 kigr., 200 in 100 gramov in našim podpisom in varstveno znamko, ki je tukaj zraven. Pazi naj se posebno na našo varstveno znamko, kajti občinstvo se skuša slepiti z vsemi mogočimi ponaredbami. Papir, tisk in tekst se popolnoma ponaredi, samo podoba častitega gospoda župnika in našega podpisa nima ponaredbe. Nikdo naj ne sodi Kathreinerjeve Kneippa sladne kave, če ni dobil pristne v zavitku z varstveno znamko, ki je tu zraven.

Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
v Berolinu, na Dunaju in v Monakovem.

462 13-10

Cerkvena oprava,

pripriprosta in fina, izvršena v vseh slojih, dobi in naroča se pri Leop. Tratniku v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 63-29

Dunajska borza.

Dné 5. novembra.		Dné 4. novembra.		Ljubljanske srečke, 20 gld.	
Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 80 kr.	Ogerska zlata renta 4%	112 gld. 15 kr.	Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	16 75
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 50	Ogerska papirna renta 5%	100 40	Rudolfove srečke, 10 gld.	23
Zlata renta 4%, davka prosta	114 60	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140	Salmove srečke, 40 gld.	63 50
Papirna renta 5%, davka prosta	100 30	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 50	Windischgravezove srečke, 20 gld.	63
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	985	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	186 50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 25
Kreditne akcije, 160 gld.	311 50	Zastavna pisma avstr. oz. zem. kred. banke 4%	96 25	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2790	—
London, 10 funtov stl.	119 80	Zastavna pisma 4 1/2%	100 25	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	97 75
Napoleonodor (20 fr.)	9 53	Kreditne srečke, 100 gld.	191 —	Papirni rubelj	1 17
Cesarski cekini	5 70	St. Genois srečke, 40 gld.	63 30	Laških lir 100	—
Nemških mark 100	58 80				

MERCUR

menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile št. 10.
Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.
Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4 1/2% gališkega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) sreberne prioritete.

Brezplačno shranjevanje in oskrbovanje

imovine.

Natančnejša pojasnila dajo se v našej pozvedovalnej pisarni ustno in pismeno.